

מספורי המגיד

"בומרנג"

המעגל השלישי – בעין הסערה

דרמה מדהימה עם מסר חד מאד!

במדרון התלול' והחלקלק

פרק נ"ג (פרק ק"ה) "לב נשבר"

מן הפח אל הפחת: [הבהרות חשובות]

דודי עובר מהפך קשה בשנה האחרונה, ממרומי הפסגה הורד מטה, בשל טעות חמורה שעשה, כשהתערב במחלוקת לא לו, שנאה קשה חוצצת בין הפרזידנט פיליפ מייזעס לפסח שולביץ הגבאי, בשל כך עינו של הפרזידנט צרה גם בהצלחה של דודי כי כל הצלחה שלו מזקפת לטובת הגבאי שהביא אותו.

כל עוד ישב דודי מן הצד ולא התערב במחלוקת קשה היה להפיל אותו, כל הניסיונות של שלומי ציער התמקדו רק בפסילת פסח הפטרון של דודי ובכך לא יהיה מי שיבחר בדודי, אך פסח התגבר על כל הרינונים עליו כי מעל בכספי הקהילה כשהתגלו פרוטוקולים שהעידו על מעילה פסח גייס את עו"ד אורי גרינשפן שהוכיח שהם מזויפים, הסערה שקטה ופסח חזר למקומו, אבל דודי טעה כששמע שרודפים את פסח בצורה חמורה, הוא פגש את ד"ר יונתן סטוליק מתומכיו הראשיים של הגבאי, הוא העביר אליו מחאה חריפה כנגד פיליפ שרודף את הגבאי בעוד שידיו אינן נקיות לחלוטין, ההשמצה הזו עוברת אל מרטין בנו של פיליפ, מעתה דודי מסומן כאויב, מרטין דואג להוציא על דודי שם רע שכרגע עוד לא ברור במה חושדים בו, אבל השם הרע הזה גורם לכל מי שמכיר את דודי להסתייג ממנו, כולל פסח

מספורי המגיד

עצמו שפוחד לגונן עליו וברגע האחרון הוא מפטר אותו כשהוא לא נותן לו זמן מספיק להתארגן, עתה נפל למקום נידח כמיניאפוליס שבמדינת מינסוטה, לקהילה קטנה מאד תמורת 5000 דולר כולל טיסה הלוך ושוב.

אם בזה היה הסיפור מסתיים ניחא, אבל דודי לא מגיע למקום בשל עיכובים בטיסה, הוא מגיע למקום נידח שבעתיים בו אין לו מניין נורמלי, עתה הוא מתמודד עם הצרה הקשה הזו, האם יוכל להתמודד עם הניסיון? את זה נראה בפרק הזה והבא.

סמואל ברוד עורך את דודי משרעפיו: השעה קצת מתאחרת, אם לא נגיע בזמן לבית הכנסת לא יהיה לנו תחילת מניין, עליך להבין שאפילו אותם שכביכול קבועים אצלי הם לא "דאווענערס" (מתפללים) הם עושים לי טובה גדולה, בגלל שאני לוקח אותם לכל מיני מקומות לפרוק את שממונם. הם כבר חצי "עובר בטל"ס" אפילו שאיש מהם לא הגיע לגבורות, אני לעומתם ב"ה צעיר ברוחי למרות 91 שנותיי עדיין ראשי מתפקד כראוי ויש לי כל מיני תוכניות כדי שלא למות מיושב.

לכן אני חייב להתמקם כעת בבית כנסת "מקרא קודש" שעומד שמם למעלה מעשרים שנה ובזכותי עדיין לא נהרס על ידי העיריה שמנסה להחריב כל בית שמתחיל להתפורר, בכוחות על אנושיים שימרתי אותו שלכל הפחות לא יהיה יותר גרוע ממה שקיבלתי אותו.

בית הכנסת נמצא לא רחוק מביתי, המרחק מביתי הוא לא יותר מ-5 דקות הליכה, אם לא נמצא איש, יש לי את הגוי שגר בשכנות לבית הכנסת, הוא יזעיק אותם בטרם יכנס החג ולא יהיה שום חילול חג.

סמואל ודודי יצאו לבית הכנסת, דודי לא לקח איתו את האצטלה של החזנות, במקום כזה עלוב זה ממש לא מתבקש, אין לו בפני מי להופיע כקנטור (חזן), הם בלאו הכי לא יודעים מה זה קנטור, הם יצחקו כשיראו אותו עם הבגדים המשונים, הוא יראה להם כליצן במסיבת פורים, די לו שהוא הולך עם בגדי חג שהם חגיגיים למדי עבורם.

כשהתקרבו לבית הכנסת ראה דודי בית ישן מאד אך ניכר עליו עברו המפואר, הוא היה בנוי בסגנון ארכיטקטורי אירופאי מיוחד שהזכיר את בתי הכנסת המפוארים בפראג ופולין, ניכר היה על אלו שבנו אותו שהם יוצאי אירופה והיה להם טעם טוב, ההיכל היה מצויר ומאויר בציורים מדהימים עוצרי נשימה, הם נעשו על ידי אמנים בעלי שם, אלא

מספורי המגיד

שבלו מרוב יושן, לא היה ביד סמואל ברוד את היכולות הכספיות לשפץ את המבנה
 כיאות, עקב זאת עמדו הציורים להתקלף לחלוטין מהקירות.

ההיכל היה ענק, הוא יכול היה להכיל למעלה מ-250 מתפללים, כמה עלוב הוא כאשר
 נותר ריק לחלוטין, הניגודיות דחתה אותו, עד שחש כאילו הוא זועק מכל פינה: דודי אין
 לך מה לחפש כאן.

בצד המתין נער שחור, זהו הגוי שעושה שירותים עבור הגבאי, סמואל נתן לו רשימת כל
 המתפללים והאיץ בו להביאם לפני שתשקע השמש.

בזה אחר זה הגיעו מספר ישישים טרוטי עיניים גופם זעק תן לנו לישון. ניכר היה עליהם
 שהם לא מבינים מה דחוף לסמואל להזעיקם כעת, איש מהם לא ידע שעכשיו ערב
 ראש השנה, אבל היה להם דרך ארץ כלפי סמואל מיטיבם משך כל ימות השנה, הם היו
 לבושים בבגדים כמעט סמרטוטיים, חלקם באו עטויי בגדי שינה, הם אחזו בידיהם
 עיתונים מקומטים שזועקים מיושן, כדי שלא ישתעממו במהלך הקראת הטקסטים.

דודי מסתכל כמה דמויות כאלו יש, אין צורך ביותר ממבט חטוף כדי לגלות שיש רק
 שבעה, עם סמואל ואיתו הם תשעה, בקיצור אין מניין לראש השנה, מה הוא עושה
 כעת?

אם אין מניין אין מה לגשת לעמוד, הוא יכול להתפלל בצד חזר יהיה אותו דבר.

הוא פזל לכיוון הבימה שהייתה מפוארת יחסית, זכר לימים עברו, המפה שהייתה פרוסה
 עליה הייתה דהויה לחלוטין אפילו ליום חול לא הייתה ראויה, עיון במילים שעוד ניתנות
 להיקרא מגלה שהיא נתרמה לע"נ הרבני המפואר ר' יעקב הלוי פלאם נלב"ע בסוף שנת
 הע"ח לחייו בל"ח תמוז תרנ"ז, פעם הייתה מיוחדת אבל כיום נראתה שמאטע (סמרטוט
 בלוי). התורם מציין שזכותו גדולה בהקמת ההיכל המפואר של "שוהל" מקרא קודש
 בשנת תרנ"א.

בימה זו לא מזמינה אותו להתפלל לא בשל בלותה מיושן אלא כי אין תחילת מניין.

האם לכזה שפל הגיע? דמעות עמדו בעיניו, הוא לא יכול היה לסבול את ההשפלה, הוא
 היה מעדיף להתפלל באיזה יער נידח, כמו כל אלו שמחפשים את הבורא בהתבודדות,
 בצורה כזו לא היה מרגיש את ההשפלה שלו, לא היה מה שיזכיר לו את מצבו העגום,
 אבל כעת לא יכול היה להימנע מלחשוב על השפל הנורא אליו הגיע, משמים גלגלו
 שיגיע לכאן מרצונו (הכפוי) במסווה נסיעה לקהילה של מאה מתפללים שם הייתה צורה
 של בית כנסת ותפילה ויתקע במקום נידח לחלוטין.

התפילה כאן נראית גרוטסקית (מוזרה עד כדי גיחוך) אין עשרה מתפללים שכולם
 חלבנה, אולי בסוף יגיע עוד אחד, מה זה יועיל הלא יש כאן רק עשרה אנשים ולא
 מתפללים, האם עליהם ניתן לומר "לא יבקר בין טוב לרע".

מספורי המגיד

בעיה נוספת החלה לנקר בראשו, כנראה שלא יהיה מותר לו להתפלל בפניהם את חזרת הש"ץ כשאין לו עשרה עונים, אולי יאמר את הברכות בלי שם ומלכות, אי אפשר לומר קדיש כי גם את זה אפשר לומר רק בעשרה שראויים לצירוף, עליו לחשוב לעצמו שהוא מתפלל ביחידות, לכל הפחות תהיה לו תפילת לחש כראוי, תקיעות יתקע לעצמו, הוא תמיד לוקח עמו שופר כשר למהדרין, ספר תורה הלוואי שיהיה כשר, מתי הוא נמסר לבדיקה? גם לאחר הבדיקה ספק אם נשמר כראוי, גם אם הוא כשר, אין לפני מי לקרוא, כי קוראים רק כשיש עשרה אבל לו אין עשרה. יש כל כך הרבה בעיות הלכתיות שבעבר לא נתקל בהן.

מארחו סמואל ברוד מסתכל על שעונו בעצבנות, מחוגי השעון מראים לו כי צללי ערב ממשמשים ובאים. תפילת מנחה כבר לא תהיה במניין, הוא קצת "ישיבה בוחר" שלא שכח את 'גירסא דינקותא' הוא רמז לדודי שיתפלל ביחידות, כדי לא להפסיד את התפילה. עד מעריב הוא מקוה שביל מינקוביץ יתרצה לבוא.

לדודי אין זמן לשאול מיהו אותו ביל מינקוביץ שמחכים עליו כמו על משיח. הוא נעמד להתפלל באחת הפינות, חנוק מדמעות כאב וצער עמוק, כזו בושה לא חש מעולם, כבר חמישים שנים הוא חי עלי אדמות ומעולם לא התפלל מנחה של ערב ראש השנה ביחידות ממש.

אפילו את תפילת לחש לא היה מסוגל לומר, העיניים מצועפות להן בדמעות, הראיה שלו מטושטשת לחלוטין, הוא לא בטוח שאמר את המילים בצורה נכונה, בכזה בלבול לא היה מעולם, הוא לא מסוגל להבין, מה חטאו הגדול שנגזר עליו לעבור שבעה מדורי גיהנום דווקא ביום הדין, התפילה שלו ארכה כמעט שעה.

באמצע החל לבכות בכי תמרורים כתינוק בן שנה, הוא לא ידע כי יש לו צופים סקרנים, הם באו בתחילה כדי לרצות את סמואל ידידם בלי להיות מחוברים לחג, הם כמעט בגדר 'תינוק שנשבה' הידיעות שלהם ביהדות שואפות לאפס, אם לא מתחתיו, הם ידעו שיש הולידיי חג שמציין תחילת שנה חדשה.

אבל למה יש עוד הולידיי שיציין התחלת שנה אזרחית נוספת, בשביל מה זה מתבקש, לעשות ברבע האחרון של השנה עוד ראש השנה, בשביל מי ובשביל מה?

שנה מורכבת למיטב ידיעתם משניים עשר חודשים, אז איך זה שמציינים אותו בשני תאריכים שונים?! אחד מהם לכאורה מיותר לחלוטין, הם גם לא מבינים, למה רק אנשים בודדים חגים אותו, בעוד שאת השנה האזרחית חגים מיליארדי אנשים בעולם?

הם לא מכירים את התימהוני שחזותו שונה מכל האנשים שהם מכירים, למה הוא כל כך בוכה, הם לא רגילים שאנשים בגיל שלו בוכים כאילו מת להם מת קרוב ביותר. אולי הוא איזה חולה נפש שטעון אשפוז מהיר, אז למה סמואל ידידם הביא אותו לכאן?

מספורי המגיד

יש להם הרבה שאלות, אין להם כעת את מי לשאול, סמואל כעת עסוק מאד, הוא בשונה מהם מתפלל באיזה ספר באותיות זרות לחלוטין, הם יודעים שהוא יודע יותר מהם מה זה יהודי, אבל הוא לא מספר להם מספיק על כך, בשביל מה הם נקראים בשם 'ג'זאיש' מה זה בכלל? למה רודפים את הגזע הזה בכל מקום מענים ומכלים אותו יותר מכל אומה ולשון.

תפילת מנחה נגמרה השקיעה כבר עברה מזמן, כל העולם כולו חג את היום הקדוש, ואילו דודי נמצא באיזה מקום שלא מתחבר בכלל לכל המושג ראש השנה. דודי לא יודע מה יעשה בשני ימי ראש השנה, אין לו לאן לפנות כדי להתפלל באיזה בית כנסת ששייך קצת למושגים הללו, הוא לא יכול להתפלל במקום כזה, עם כל הצער שייסב לסמואל.

אבל במחשבה שניה חשב. לא! אסור לך להיות אגואיסט, סמואל פתח לך את דלתות ביתו לשני ימי החג, בלי לבקש עבור זאת פרוטה אחת, אתה לא יכול כעת להפקיר אותו בגלל שאתה מתפלל ביחידות. מצוה לעשות חסד גם כשזה מאד לא נעים.

סמואל ניגש בפנים נפולות אל דודי נראה שיש לו בשורה מאד לא נעימה לבשר לו, הוא החל לגמגם שהעשירי עליו חשב שיהיה העשירי למניין כעת חולה ומרותק למיטתו, אין סיכוי להביא אותו, אבל הוא יודע על יהודי נוסף בשם הרברט בירנבוים שמוכן להתפלל, אבל יש בעיה עצומה איתו, הוא נשוי לנוצרייה ויש לו ממנה 2 ילדים, האם אדם כזה שייך לצרף למניין?

לבו של דודי נשבר לחלוטין, אם עד עתה היה לו עסק עם מניין של אנשים סנייליים עתה יש לו עוד "חלבנה" מפואר ביותר, אחד שנשוי לגויה ושסוע לחלוטין, לבו חם בקרבו להתפלל במניין, בלי להסתכל על הניגודיות שיש לו אשה שהולכת בקביעות לכנסייה, דודי נשנק מצער, מה עוד יש לו לעבור ביחד איתם?

אבל אולי צריך לתת ליהודי כזה מעט מהאור, הוא יתפלל בלאו הכי את התפילות בלי שם ומלכות, רק מה שמותר ליחיד לומר יאמר, קריאת התורה יעשה בלי ברכות, תקיעת שופר לא צריך מניין, לסיכום: השנה הוא מתפלל ביחידות, עם צירוף של כל מיני אנשים שחברו ביחד להיות מניין כביכול.

"תביא אותו שלכל הפחות כלפי חוץ ייראה שהיה לנו מניין, ביום כיפור ישנה בקשה מיוחדת להתיר לנו להתפלל עם העבריינים, על ראש השנה לא שמעתי, אבל אולי אם לא נדחה אותו יכנסו מעט מהמילים שלנו לליבו הערל, אף פעם אי אפשר לדעת מה הרושם שיעשו המילים שלנו בתפילה.

דודי מתבייש לומר המילים שלי, כי באמת הוא לא חזן אפילו אם יעמוד לפני הבימה, לא זה יעשה אותו חזן, רק כשהוא שלוח על ידי מניין של יהודים שצריכים לחזן שיוציאם יד'ח במה שהם לא יודעים, אז הוא מקבל שם של חזן 'שלוחא דציבורא' אבל כעת אין זה חזן אלא סתם מתפלל.

מספורי המגיד

כעבור רבע שעה הגיע למקום אדם גבה קומה מגודל שער כ"היפ" ידיו מלאות בטבעות זהב, ורח"ל שתי וערב ענק תולה על חזהו כאילו הוא נוצרי אדוק, כשראה זאת דודי הזדעזע כולו האם נסתרה בינתו של סמואל הוא מביא נוצרי למניין? קשה להאמין שהוא מזרע ישראל כשהוא לבוש כמו נוצרי קתולי אדוק ביותר.

גם סמואל היה מזועזע למראהו של הרבט בירנבוים שהתנהג כנוצרי לכל דבר למרות מוצאו היהודי, לא היה לו ספק שהוא יהודי, הוא הכיר את אב סבו שהיה רב יהודי והתפלל בעדת ישראל, בנו ירד מהדוך והנכד עוד יותר רחוק. והנין אוי ואבוי לאן הגיע, אבל בשביל מה הוא מגיע לכאן עם כזה ביגוד, מה עובר עליו? בבוקר הבטיח לו שאם יחסר לו מניין, הוא מוכן להשלים לו את המניין בשני הימים, אז למה להתלבש בצורה כזו? האם הוא חושב שהוא הולך לכנסייה חלילה?

הוא ניגש ולחש באוזנו של הרבט משהו, הלה קלט לפתע שהגזים לחלוטין, זה שהוא הולך כך בביתו בגלל שאנה ביקשה ממנו להראות לה את הזוגיות בכול, הם מבצעים זאת הלכה למעשה, היא מכבדת את חג החנוכה שלו והוא מכבד את הפסחא שלה, הם מדליקים חנוכיה בצל "עץ אשוח" רח"ל לזכר "הקרצמאך" שלהם (יום אידו של אותו האיש ימשו"ז) בימי ראשון הוא הולך איתה תמיד לצ'רץ (בית הטיפלה שלהם) אבל לבית כנסת יהודי כך הולכים!?

הוא ניגש והוריד את כל התכשיטים שלו, הוא פתח ג'ימס בונד שהיה איתו ושלשל אותם בפנים. הוא אסף את שערו שהיה פרוע ועשה לעצמו קוקו גדול לכל הפחות לא עתה גוי לחלוטין, סמואל הביא לו כיפה לראשו עתה קיבל מעט צורה של ג'זאיש הוא קיבל מחזור עם תרגום לאנגלית כך יבין מה נעשה בפנים.

דודי מלמל בשקט "על דעת המקום ועל דעת הקהל אנו מתירים להתפלל עם העבריינים" כדי להתיר לו להצטרף למניין.

הרבט נהנה מאד מכל האקשן שמסביב. עד עתה לא הבין בכלל שהוא יהודי, הוריו אמרו לו פעם ששניהם יהודים ומבחינת הגזע הוא משתייך לעם היהודי, אבל מה זה משלך על חייו? לא אמרו לו, כי הם עצמם לא הבינו וידעו יותר מדי על יהדותם.

לשניהם לא הפריע כשהודיע להם חגיגת כי אנה ארוסתו היא נוצרייה קתולית אדוקה שמקפידה ללכת מידי ראשון לטיפלה שלה ומוכנה להינשא לו בתנאי שיתנהג בבית כנוצרי לכל דבר. הוא לא צריך טבילה והמרת דת אצל כומר, זה בשבילה מיותר ובאנלי, אם ירצה פעם ללכת לבית כנסת היא לא תפריע לו כי היא ליברלית.

ההורים קיבלו זאת בלי להערים קשיים, הם אנשים ליברליים שחונכו לכבד את הזולת כמאמר פילוסוף משומד "חיה ותן לחיות" עתה שהגיע לראשונה מצב שעליו להיות יומיים בבית תפילה יהודי, השקצה שלו לא מתנגדת שילך בכבוד ושייהנה.

מספורי המגיד

כעת עם כזה "מישמאש" [תערובת] הוא הולך להתפלל את כל התפילות ה' ירחם, אם צילה והוריו היו יודעים זאת היו אומרים לו. דודי אל תיסע יותר לחו"ל, אם היית נשאר בארץ לא היית מגיע לכאלו מחוזות.

אבל לאחר מעשה, אין לו ברירה הוא חייב לשרוד את שני הימים.

הוא ניגש אל סמואל והודיע לו כי יהיו שינויים מופלגים בצורת התפילה סמואל מביט בו בעיני עגל. על ולמה שיהיה נוסח שונה ממה שכולם אומרים?

"רב סמואל היקר עליך להבין יש לי מכלול בעיות, אין לנו מניין אפילו שיש לך עשרה, אבל יש תנאי בשו"ע שכולם יהיו שומעים ועונים, אחרת אסור לי לומר את חזרת הש"ץ הברכות הן ממש לבטלה, אסור לי לומר קדיש, אין קריאת התורה אסור לבזות את התורה ולעשות הצגה פורימית, אין לי מושג מה עשיתם שנה שעברה, אבל אני לא יכול לשתף פעולה, למדתי הלכה ואני לא יכול לחרוג מגדרה.

"אז מה אתה כן תתפל בפנינו? שואל סמואל לגודל חרדתו.

רק מה שמותר ליחיד להתפלל, אני אעמוד בבימה ואעשה את עצמי כחזן, אבל אומר רק את מה שיכולתי לומר לעצמי, אבל אין לי את מי להוציא כציבור כי אין בכלל ציבור.

"זה שצירפתי את הרברט לא עושה את הקונץ כי בעב יום כיפור בכל מקום יש הרבה ראויים ויש כמה עבריינים, אבל כאן אין כלום אתה בעצמך אמרת לי שהם כמעט עובר בטל אז מה אעשה איתם?"

"טוב תעשה כהבנתך, בשנה שעברה לא היה מי שיאמר לנו כאלו הלכות, אני למדתי אבל שכחתי הרבה ולא זכרתי שיש תנאים למניין בציבור, אבל חוס עלי ואל תעשה לי ביזיונות אל תוציא ממני את כל רוח ההתנדבות שלי שיהיה כאן מניין לראש השנה ויום כיפור"

"אשתדל מאד לטשטש, אני חושב שבלאו הכי הם אפילו לא ישימו לב מה אמרתי".

דודי ניגש אל העמוד לתפילת מעריב כשהוא מתעטף בטלית, הוא ניסה לומר "ברכו את ה' המבורך" בלי כל הסלסולים שרגיל בהם לפני תפילת ערבית ראש השנה, אבל השפתיים לא נענות לו הן בקושי רוצות להיפתח לשונו כמעט דבוקה לחיכו, הוא יודע שהיום לא שייך לעשות אפילו ניסיון אחד, כי אין בשביל מי להתחזן.

הוא פתח עם נעימה של ברכו רגילה כבכל יום, אבל גם זה לא נשמע לאיש, קולו בגד בו לחלוטין, הוא נצרך כל כך, עד שבקושי נשמעו המילים לאוזניו, כזו תפילה מעולם לא התפלל, גם לתפילת מעריב ביום רגיל לא היו מגישים אותו.

זה לא בגלל שהוא רוצה להתחמק מלהתפלל עמם, חלילה וחס, מה הם אשמים במצבם? אלא שהוא חש סתימת המוחין, הנקרא "מוחין דקטנות" אין לו שום חיוניות שממנה ניזון החזן, בשביל מי הוא מתפלל? בשביל הקירות?

מספורי המגיד

חוץ מסמואל, איש מהם אינו יודע ומבין מה הוא עושה כאן בתפילת ראש השנה, לא הייתה הכנה מינימלית לפני כן, אלמלי כל הלחצים של סמואל איש מהם לא היה מגיע, אז הוא מתפלל בשביל עצמו ובשביל סמואל, למה לו להתאמץ כל כך?

הצרידות באה גם כתוצאה מהדמעות הרבות שחנקו את גרונו, הוא שומע ברקע את המתפללים מפהקים להם בקול, הם מחזיקים במקום מחזורים את העיתונים הישנים שלהם שמסקרים כנראה את חדשות מלחמת העולם השנייה, הם תקועים שם יובל שנים, התפילה מעניית אותם כשלג שירד לפני עשר שנים, כי השלג של שנה שעברה או חמש שנים קודמות כן עניינו אותם.

הוא מגיע לומר קדיש, אסור לומר קדיש אבל הוא יאמר את המילים בעברית זה כבר לא קדיש כי קדיש נאמר רק בארמית הוא רוצה אבל לתבל את המילים בניגון שיהיה לזה איזו משמעות.

תמיד היה רגיל לנגן מארש מיוחד של מודז'יק על הקדיש, הוא נזכר איך בנר תמיד היה הקהל משולהב מאד מהניגון, כל מילה של הקדיש הפעימה אותם ולא אחד הוריד דמעות, אבל כאן הוא חש בירידה מוחלטת, אין לו הרגשה של חזן לפני קהל אלא הוא כעת לבד בחדר מנסה לשיר עם עצמו, הוא מנסה לשיר את הניגון האהוב עליו אך נורא ואיום, הניגון פרח לו מהראש כאילו יש לו "בלאק אאוט" [קצר חשמלי בראש] מה שהצליח להוציא היה איזה ניגון פשוט ביותר של שבת.

הוא בוש ביכולות שלו, הוא מבין שקרה לו אסון, מוחו אטום לחלוטין. הוא אמר את המילים בחטף ולהתחיל שמו"ע בלחש לבו שבור ורצון מהסיטואציה הקשה, הוא אומר את המילים אך הן לא מתחברות לו, זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים או תמיד המילים כל כך ריגשו אותו, ואילו היום הוא אומר זאת כדקלום בעלמא.

אבוי איך נפלי לחלוטין? פוחד לבו האם נסתלקו ממני מעיינות הניגון אני יותר לא מגיע אל היכל הניגון שקרוב להיכל התשובה, כל כך דחו אותי אחורנית?

הוא מגיע לקטע ובכן תן פחדך וכו' שפתיו ממלמלות את המילים המיוחדות אבל אין לו שום חיות בהן. אתה בחרתנו אותנו מכל העמים, אבל אני נמצא כעת במצב כמו כל העמים "פאשרטאפט אינגאנצן- סתום לחלוטין, יש לי כאן אדם שהולך לכנסיה ולהבדיל גם לבית כנסת, היתר הם כבר "עובר בטלס" שלא יודעים בין ימינם לשמאלם, איפה יש לי את אתה בחרתנו מכל העמים?

אוי טאטע זיסער אבא מתוק עוברת מחשבה בלבו מלך על כל העולם כולו בכבוד, הראה לנו זאת והוציאנו מחשכת הגלות, גלות הנשמה בתוך הגוף. דמעות יורדות בחופשיות מעיניו, כאשר הוא מגלה עד כמה הוא רחוק מכל השגה "א'פוסטע מיישע" דבר חלול וריק לחלוטין, האם יש מצב של ירידה יותר מזה?

מספורי המגיד

ומה עם צאן מרעיתו? לאחר שפסע את ג' הפסיעות כשבקושי הוא מחזיק את עצמו שלא יתמוטט, הוא נותן מבט חטוף ומגלה את העולם כשהם ישנים בשלווה, רק הרברט ער, הוא מסתכל בו כבת יענה היום קרא באנגלית ולא הבין כלום, אין הסבר חודר להבנת העניין, הוא מנסה להבין את המילים הקשות, אבל לא מצליח להבין, כנראה שהתרגום האנגלי לא נותן הסבר כל שהוא לטקסט המוזר.

סמואל היחיד שמסתכל בהנאה, אבל גם הוא לא יוצא מהכלים כי הכל די מנומנם.

מחשבה קשה עוברת בראשו, אולי במקום להמשיך את התפילה ישיר בפניהם שירים מתוקים כ'מעוז צור ישועתי' או 'חסל סידור פסח כהלכתו' ואולי גם את השיר 'לכבוד התנא האלוקי ואת בר יוחאי, הם מתאימים יותר למצב שהוא נמצא כאן, כעת צריך לשיר שירי התעוררות סוחפים שיעירו ישנים מתרדמתם עמוקה, אם לא יהיה די בכך, הוא יכול להעביר להם את מעגל השירים של השנה לפי הסדר של אברהם פריד ומרדכי בן דוד עם תוספות.

אבל מחשבה זו נדחתה רגע לאחר מיכן, האם אתה ליצן? האם זה שאתה מתפלל בפני עדת בורים ועמי הארץ הופכת את הכל, בשבילם אתה יכול לגמרי להתפלל כמו פויער (כפרי) האם התפילה נמדדת לפי כמות האנשים ששומעים אותה, או לפי כמה כסף משלמים לך עבור התפילה?

אם כן התגלה למפרע שמעולם לא התפללת לפני הקב"ה אלא לפני העמוד.

מחשבה זו שינתה את הגישה הממורמרת שלו.

"צריכים להתפלל בכל מצב שלא יהיה, כי היום הוא קדוש ביותר ואני עומד לפני הבורא עולם ומעתיר על עצמי ועל כל העולם, אפילו אם אני רק עם עצמי עלי להתפלל כהוגן, ויהי רצון שהתפילה תעורר את המתפללים הללו ויזכו פעם אחת להתפלל כיהודים.

הוא התחיל לומר את "לדוד לה' הארץ ומלואה תבל ויושבי בה" עדיין בקול נמוך מאד, קשה לו להיכנס לשוונג של חזנות, אך אט אט התעורר הקול, עדיין רחוק מלהשביע רצון, הנשמה החזנית אבדה כרגע ממנו, כשהגיע לקדיש התרענן קמעה, הוא שב למלמל בעברית את הנוסח אבל הצליח לנגן ניגון פשוט, מנסה לתת לזה חיות אך הקול סדוק מרוב כאב.

הקהל היה אדיש לחלוטין, הם לא השתכנעו מהתפילה, הוא ניסה קצת להתעלות אבל זה עדיין לא היה אמיתי, לבו נחמץ בקרבו כי בסוף התפילה איש מהקהל לא ניגש ללחוץ לו יד, הם הראו לו חוסר עניין מוחלט, השינה יותר עניינה אותם, רק הגבאי סמואל ברוד אמר לו ישר כוח, הוא לא מבין גדול בחזנים, במקום כזה לא ציפה לחזן, הוא רק ראה שהאורח היקר ניסה את מיטב יכולתו, כנראה שהוא אינו בעל תפילה בשום מקום אבל בשל בקשתו עשה מאמץ רציני להתפלל, על זה צריכים להביע ישר כוח גדול.

